

Kratka navodila za fotografiranje gob

Avtorka: Ana Ivanovič, Mikološka komisija Mikološke zveze Slovenije, 2020

Na sliki naj bi bile vidne vse najpomembnejše značilnosti gobe: oblika in barva klobuka, trosovica (barva, lističi ali cevke idr.), bet (oblika, dolžina, barva), dnišče (zašiljeno, okroglo, odebeleno ipd.), in seveda ali ima v dnišču ovojnico, kar je ena najpomembnejših značilnosti (npr. pri mušnicah). Nekaj priporočil:

- Če se vse značilnosti ne vidijo, ko slikаш gobo od strani, sta potrebni še vsaj ena do dve sliki barve in oblike npr. klobuka, trosvnice, beta in dnišča beta. S fotografijami gobe moramo zajeti znake, ki vrsto razlikujejo od druge vrste.
- Če je možno in svetlobni pogoji to dopuščajo, naj bo primarna fotografija gobe na rastišču, ki še ni utrgana in naj bo na sliki več primerkov v različnih razvojnih fazah (mlad, starejši ...), ki se jim doda še na pol prerezan primerek odtrgane gobe.
- Ena polovica gobe naj se položi tako, da bodo vidne glavne značilnosti gobe (steblo, lističi oziroma cevke). Če iz same podlage ni dovolj razvidna vrsta podlage (ilovica, pesek, mah ...), se ta lahko doda. Ravno tako je zaželeno, da se poudari povezava s povezanim organizmom. Če je to drevo, se doda značilen list ali vejica s svežimi iglicami, če gre za iglavca. Lahko se doda tudi košček lubja.
- Pri fotografiraju na drugi lokaciji (trava, zemlja) naj bo razvidno, da lokacija ni njeno pravo rastišče. V tem primeru naj se vidi, da goba ne raste iz trave, zemlje ...
- Če slikamo na travniku, kjer je običajno vse na soncu, razen če je oblačno, moramo narediti senco, npr. da kdo stopi zadaj nas ali si sami naredimo temnejše ozadje s telesom.
- Pri fotografijah izven naravnega okolja je priporočljivo izbrati ustrezno nevtralno, enobarvno naravno podlogo (svež ali posušen mah, les, zdrobljena zemlja, naravni kamen ...). Umetnim materialom za podlogo (ultrapas, blago ...) se je treba izogniti, še posebej takim, ki odsevajo svetlobo. Tudi v primeru, ko goba ni slikana na rastišču, naj se fotografira pri naravni dnevni svetlobi.
- Če je pri gobi kaka značilnost, se ta podrobnost lahko slika na samostojni fotografiji (mleček, barva mlečka, barva ostrinke lističev, oblika lističev, luskice, dlačice, prelom beta, ovojnica, koprena, priraščenost, barva micelija v dnišču, modrenje, rdečenje ...).
- Če je bila goba določena s pomočjo reagentov, naj bo to razvidno tudi na fotografiji (obarvanost na betu ...).
- Pri objavljanju več fotografij je priporočljivo, da se fotografije tematsko ne ponavljajo (isti kader, več posnetkov z minimalnimi spremembami).
- Če je le mogoče, slikamo s stojalom, ker le tako dosežemo, da slika ni zamegljena in potem neuporabna. Če pa slikamo s telefonom, naslonimo roko npr. na ročaj košare, ali se naslonimo na štor, drevo ipd., da imamo roko čim bolj mirno in potem slikamo.
- Zelo pomembno je, da gob ne slikamo na soncu. Če jo najdemo v temnejšem delu gozda, jo previdno izruejemo in prenesemo na podoben prostor, vendar bolj svetel in potem slikamo.

Fotografiramo vedno po več slik, saj potem obstaja možnost, da bo vsaj ena uspela. Če slika ni kakovostna, jo izbrišemo.

V nadaljevanju prikazujemo nekaj primerov dobrih in slabih praks.

Črni goban, *Boletus edulis*, užitna

Svinjski goban, *Boletus luridus*, pogojno žitna

Rdečerumeni goban, *Boletus rhodoxanthus*, pogojno užitna

Vražji goban, *Boletus satanas*, strupena

Pri tej gobi so zajete vse značilnosti: klobuk svetlo siv, trosovnica rdeča, vendar ne preveč, bet pod klobukom rumen in rahlo rjavkasto pisan, spodaj rdečkasto pisan in ne s preveliko mrežico, temveč bolj kot rdeče pike, vendar ne zelo rdeče, dnišče pa je nekoliko zašiljeno. Priporočamo, da tako fotografirate vse gobane.

Zelena mušnica, *Amanita phalloides*, smrtno strupena

Tudi pri zelenih mušnicah se vidi klobuk, zelene barve (včasih je lahko tudi čisto bel, z vmesnimi črnimi radialnimi nitkami – spodnja slika). Bet je bel, odrasel vitek in relativno dolg, v dnišču pa obvezno ostanek ovojnice, kar je največja značilnost te gobe, ki jo nekateri spregledajo, saj včasih režejo le klobuke in ne pogledajo dnišča. Zato toliko zastrupitve z zeleno mušnico.

Russula aeruginea, zelena golobica

Russula virescens, zelenkasta golobica

Obe golobici in tudi še druge, ki so relativno zelenih barv, so velikokrat zamenjava za strupeno zeleno mušnico. Obe golobici imata zelenkaste klobuke, ena na sredini celo bolj zelenega, zelenkasta pa manj zelenkasti klobuk, ki je obvezno razpokan, kot da bi ji bila koža premajhna. Res je, saj raste poleti, tudi v zelo hudi vročimi.

Na obeh slikah se vidijo značilnosti, kar je pomembno.

Koničasta mušnica, *Amanita virosa*,
smrtnostrupena

Knežja mušnica, *Amanita caesarea*

Mušnice so zanimive, vendar je koničasta specifične barve – bele.

Knežja mušnica pa ima tudi vse značilnosti, oranžno rumen klobuk, rumene lističe, rumen bet in zelo veliko belo ovojnico iz katere je zrasla. Odrasla ima sicer daljši bet, vendar vse v rumeni barvi razen ovojnice.

Jesenski goban, *Boletus edulis*- star

Jesenski goban - mlad

Prva slika kaže odraslega jesenskega gobana, z rjavim, precej lepljivim klobukom in že zelenkasto trosovnicijo. Druga je mladi goban, še z bolj svetlim klobukom, belo trosovnicijo in belim betom, ki je spodaj malo debelejši.

Užitni smrček, *Morchella esculenta*

Užitni smrček, prerez

Užitni smrček v dveh variantah, prvič cel, drugič v prerezu, da se vidi, kakšna je goba znotraj in da v resnici nima pravega klobuka in beta, ampak je znotraj votla.

Orjaški dežnik, *Macrolepiota procera*, klobuk in cela goba

Prva slika prikazuje površino klobuka, ki je nakosmičena, druga pa dežnika v celi svoji velikosti oz. na dolgem in spodaj malo gomoljastem betu. Na betu pa obroček, ki se premika gor in dol in to je pravzaprav tista zanesljiva značilnost, ki bi jo moral vedeti vsak, kdor nabira gobe.

Velikotrosni kukmak, *Agaricus urinascens*

Velikotrosni kukmak

Velikotrosni kukmak

To je primer slikanja gob na soncu. Ti kukmaki so rasli na travniku, prva slika prikazuje slikanje brez zatemnitve, ostali dve pa slikanje s senčenjem. Lahko se vidi, da je sončna slika nerealna, saj sonce preveč oslepi zaslonko in nastane čisto nekaj drugega kot tisto, kar v resnici vidimo v originalu. Originalni niso bili tako beli in sijoči. No ja, saj tako slabi pravzaprav tudi niso, ampak bele gobe je najtežje slikati.

Sivorumena mraznica, *Armillaria mellea* – mlada

Sivorumena mraznica – klobuk

Sivorumena mraznica, odrasla in zrasla v suši

Te slike pa prikazujejo mlade mraznice (štorkovke), klobuke že malo večjih in odrasle mraznice, pravzaprav obliko mladih gob, klobuke malo starejših in stare gobe, ki so slučajno rasle v suši. To so pravzaprav vsi stadiji mraznice, užitne pa so le na prvi sliki.